

Uprawa borówki pod osłonami – jak i dlaczego?

Mariusz Podymniak - Hortus Media/jagodnik.pl

Dlaczego osłony?

- ✓ ochrona przed deszczem, gradem, silnym nasłonecznieniem wiatrem i częściowo również ptakami;
- ✓ zabezpieczenie roślin przed skutkami niskich temperatur zimą i w okresie wiosennych przymrozków (pulsfogi, nagrzewnice powietrza);
- ✓ sterowanie owocowaniem, poprzez przyśpieszenie lub opóźnienie zbiorów;
- ✓ ograniczenie presji chorób i szkodników;
- ✓ lepsza organizacja pracy w gospodarstwie i wykorzystanie pracowników;
- ✓ wyrównanie jakości owoców w całym okresie ich zbiorów;
- ✓ możliwość wywiązania się z kontraktów zawartych z odbiorcami owoców

Wyzwania?

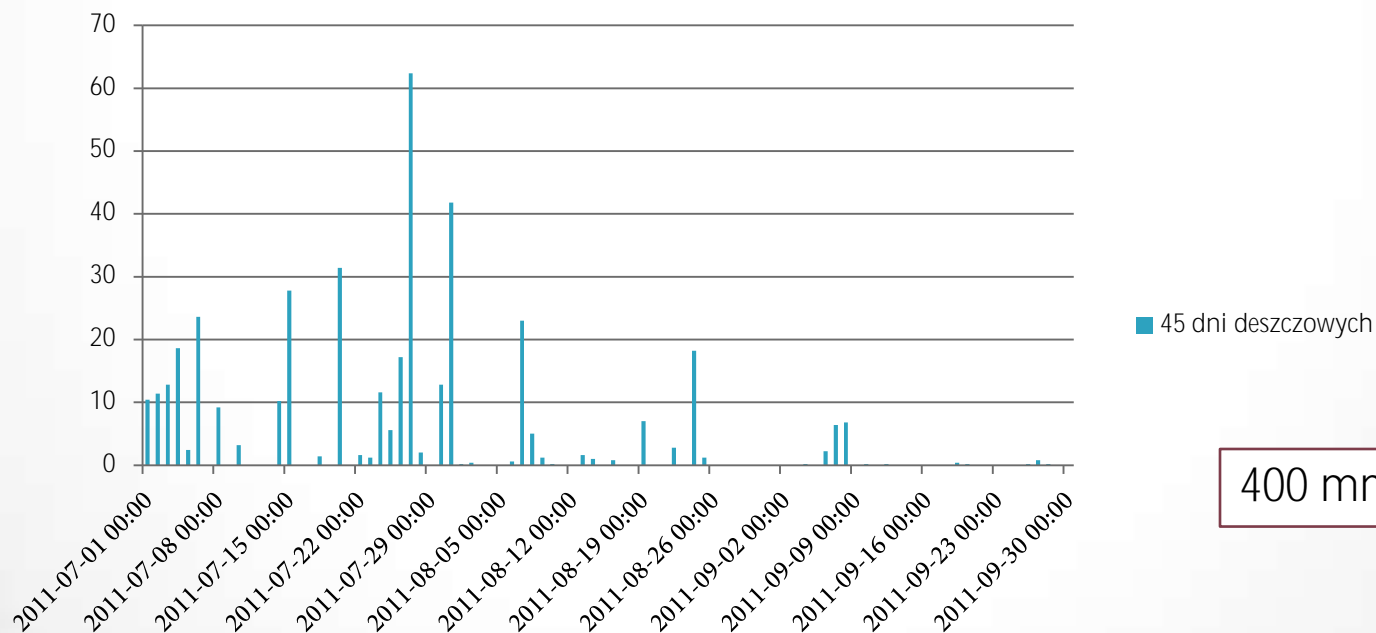
- ✓ Inwestycyjne – przygotowanie odpowiedniej infrastruktury technicznej
- ✓ Organizacyjne – **dotatkowy nakład pracy na rozkładanie i zwijanie osłon**
- ✓ Produkcyjne – **umiejętność prowadzenia upraw pod osłonami**

Dlaczego osłony?

Liczba dni deszczowych w różnych lokalizacjach
Dębe koło Serocka (mazowieckie)

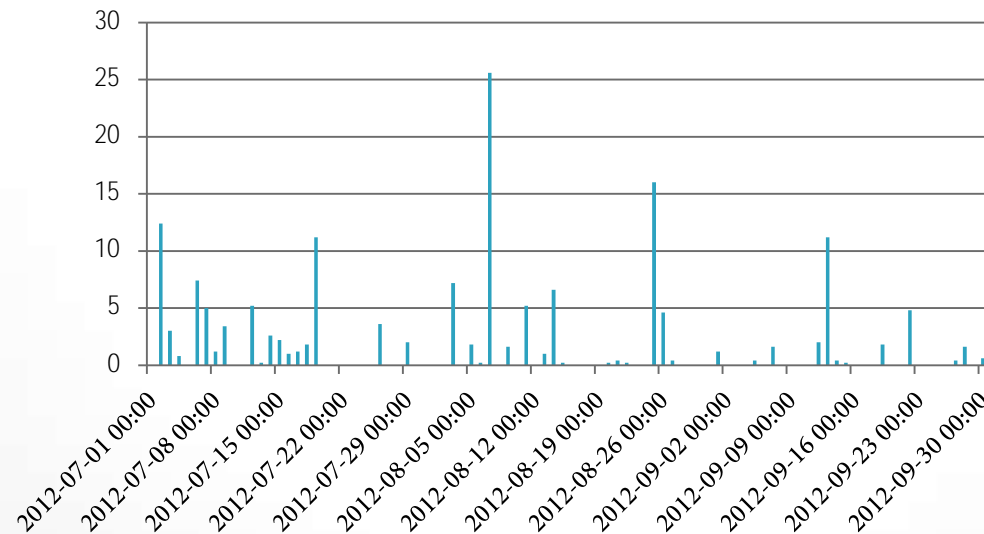
Dębe 2011

Dlaczego osłony?

Liczba dni deszczowych w różnych lokalizacjach
Dębe koło Serocka (mazowieckie)

Dębe 2012

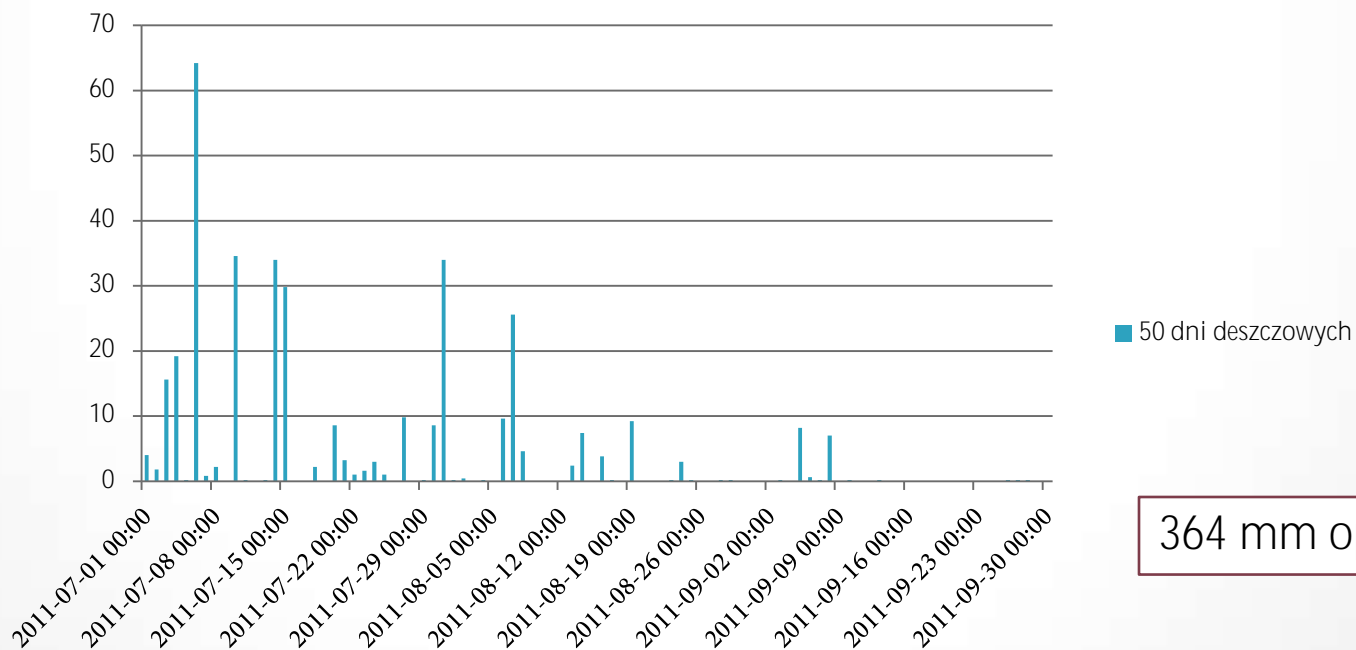
■ 44 dni deszczowe

161 mm opadu

Dlaczego osłony?

Liczba dni deszczowych w różnych lokalizacjach
Błędów (mazowieckie)

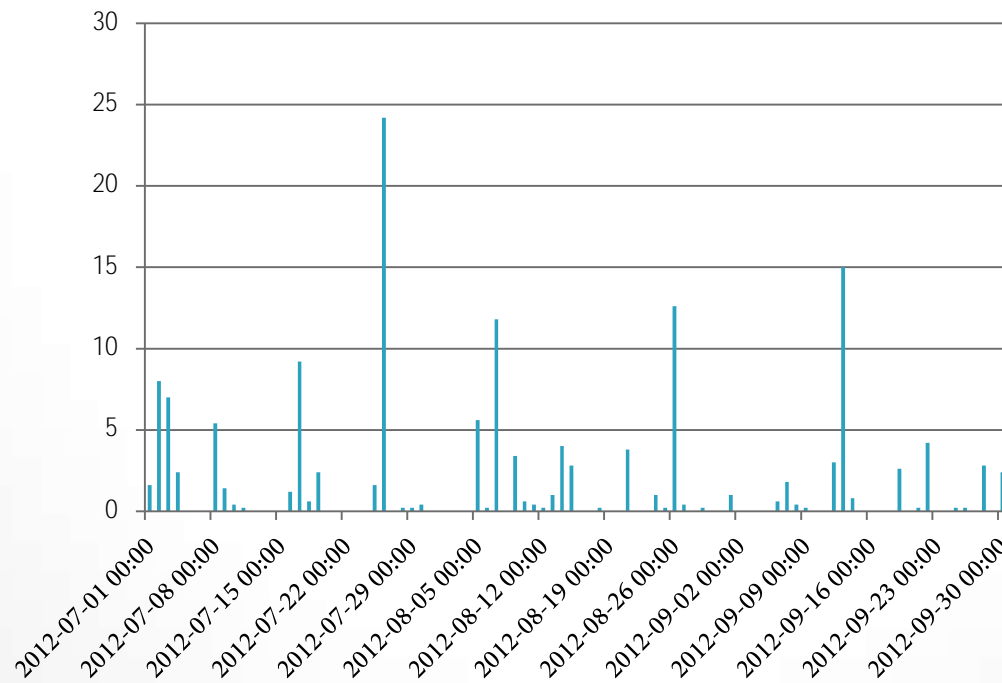
Błędów 2011

Dlaczego osłony?

Liczba dni deszczowych w różnych lokalizacjach
Błędów (mazowieckie)

Błędów 2012

49 dni deszczowych

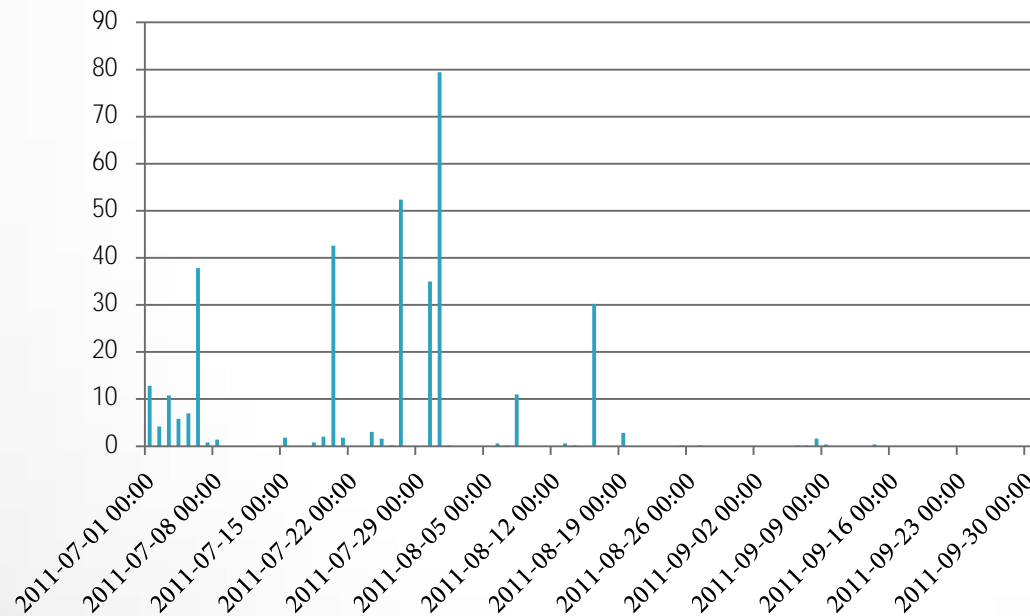
150 mm opadu

Dlaczego osłony?

Liczba dni deszczowych w różnych lokalizacjach
Chruślina (lubelskie)

Chruślina 2011

■ 34 dni deszczowe

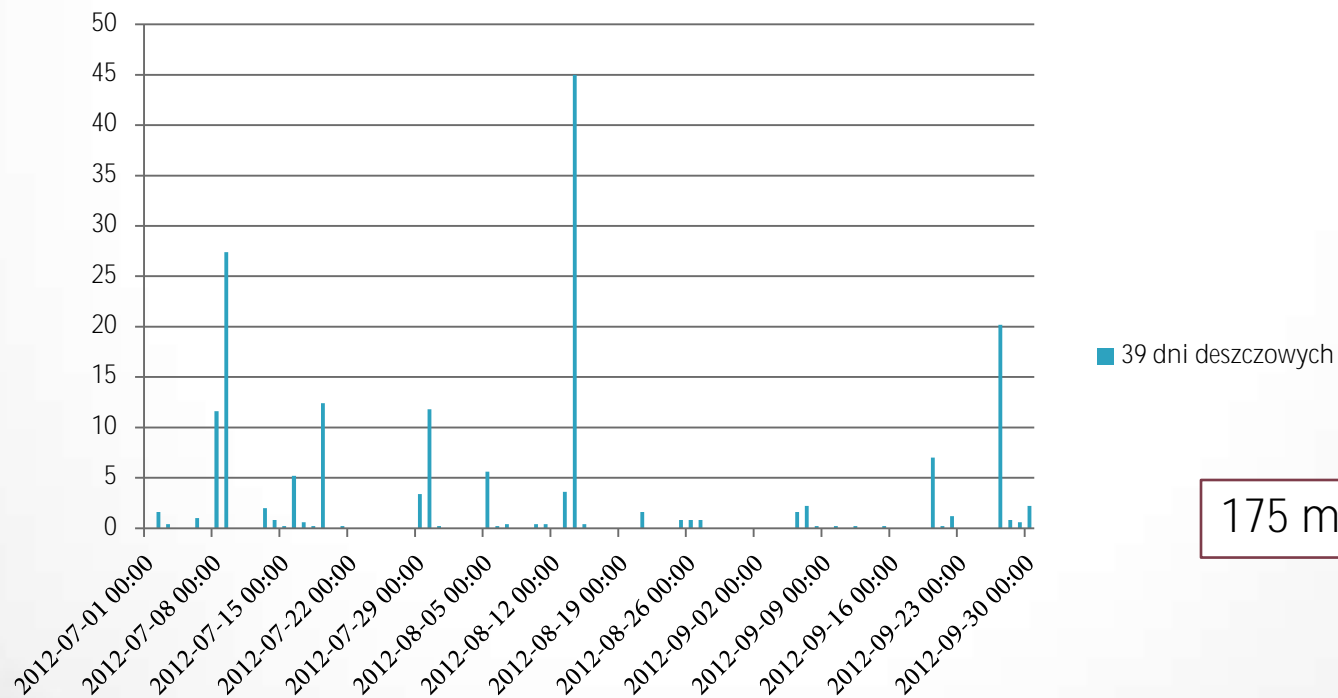
350 mm opadu

Dlaczego osłony?

Liczba dni deszczowych w różnych lokalizacjach
Chruślina (lubelskie)

Chruślina 2012

175 mm opadu

Optymalne rozwiązanie to montaż tuneli lub daszków nad roślinami, które weszły w owocowanie.

Właściwe rozmieszczenie rzędów

- ✓ Usytuowanie rzędów
- ✓ Północ - południe korzystne z punktu widzenia doświetlenia rzędów jak również zastosowania osłon
- ✓ Konieczność wzmocnienia konstrukcji od strony wietrznej (zwykle zachodnia)
- ✓ Zachodnie i wschodnie wiatry – dobre wietrzenie boczne roślin pod osłonami

Daszki

- ✓ Systemy foliowych daszków tańsze w porównaniu do tuneli
- ✓ Ochrona przed deszczem, gradem i nadmiernym nasłonecznieniem
- ✓ Korzystny mikroklimat dla wzrostu roślin
- ✓ Mały nakład pracy (daszki zakładane na konstrukcję wiosną są zdejmowane dopiero jesienią), bezobsługowe w trakcie sezonu
- ✓ Dobre przewietrzenie uprawy

Różne systemy – Drewgór

Różne systemy – Fruit-Security

Różne systemy – Voenn

Daszki

Rozwijanie daszków – zazwyczaj w okresie
wybarwiania się pierwszych jagód
3-4 osoby – około 1 ha dziennie

Zakładane przed zbiorami nie ograniczają
dostępu owadów zapylających

Rozwijanie przed kwitnieniem – ograniczenie
presji szarej pleśni?

Daszki

Najważniejsze – w trakcie zbioru owoców!
Wyrównana jakość, możliwość zbioru, regularne
dostawy do odbiorców!

Daszki

„Od świętej Anki zimne wieczory i chłodne poranki”

Osłony chronią rośliny przed poranną mgłą i rosną – możliwość zbierania suchych owoców od godzin porannych

Tunele

- ✓ Sterowanie wzrostem i terminem dojrzewania owoców
- ✓ Większe możliwości zarządzania uprawą (dogrzewanie obiektów, w celu przyspieszenia lub opóźnienia owocowania)
- ✓ Ochrona przed przymrozkami
- ✓ Skuteczne zabezpieczenie przed opadami deszczu i gradu
- ✓ Zabezpieczenie roślin na zimę

Tunele

Tunele pojedyncze lub zblokowane o szerokości nawy 6-8 m

Tunele

Warunek - **możliwość** dobrego wietrzenia obiektów przez podnoszenie folii nie tylko na ścianach szczytowych, ale również bocznych

W przypadku przyspieszania dojrzewania bardzo ważne jest wietrzenie – szybki wzrost temperatury pod folią może pogarszać zapylenie kwiatów i zawiązywanie owoców

Systemy z automatycznym wietrzeniem

Późne opady śniegu (w 2011 roku wystąpiły na początku maja) – ryzyko uszkodzenia konstrukcji w przypadku tuneli zablokowanych

Rodzaj i jakość folii

- ✓ Stabilizacja UV – wpływa na żywotność folii
- ✓ Wytrzymałość mechaniczna i grubość folii (100 – 200 μm)
- ✓ Przepuszczalność światła a efekt rozpraszania (dobre folie przepuszczalność 90%, rozpraszanie światła 50%)
- ✓ Blokada promieni podczerwonych – obniżenie temperatury
- ✓ Właściwa konserwacja folii – zabezpieczenie na zimę

Pielęgnacja roślin pod osłonami

- ✓ Mniejsza presja niektórych chorób, ale wzmożona presja innych (choroby zgorzelowe pędów)
- ✓ Lepsze warunki do rozwoju niektórych szkodników – misecznik, *Drosophila suzukii*?
- ✓ Inna koncepcja cięcia (wymiana pędów, cięcie odmładzające)
- ✓ Często owocowanie przenosi się w górne partie
- ✓ Nawożenie – przede wszystkim fertygacja, zwrócenie uwagi na zasolenie, szybkie zdjęcie folii po zbiorach;
- ✓ Konieczne wprowadzanie trzmieli – byle nie za późno

Pielęgnacja roślin pod osłonami

Uprawa w pojemnikach
– przyspieszenie
dojrzewania
ale większe ryzyko
przemarzania korzeni w
okresie zimy

Osłony z mobilnym dachem

- ✓ Zastosowanie osłon tylko wtedy gdy są potrzebne
- ✓ Możliwość odprowadzania wody opadowej poza teren uprawy
- ✓ Konstrukcje wytrzymałe na okresowe opady śniegu
- ✓ Różnego typu tkaniny (cieniujące, rozpraszające światło, obniżające lub podwyższające temperaturę)
- ✓ Wysoka wytrzymałość na silne wiatry

Osłony z mobilnym dachem

Wysokie koszty inwestycji – od 70 zł/m²

Osłony z mobilnym dachem

Wysokie koszty inwestycji – od 70 zł/m²

Tunele – szansa na uprawę odmian wymagających

Połączenie uprawy w pojemnikach
z przenoszeniem roślin na okres zimy do tuneli

Tunele – szansa na uprawę odmian wymagających

- ✓ Tunele solo z systemem odprowadzania śniegu
- ✓ Dobra izolacyjność (podwójna folia, folia bąbelkowa)
- ✓ Dobre nawodnienie roślin w pojemnikach przed nadejściem mrozów (susza fizjologiczna)
- ✓ Zabezpieczenie systemu korzeniowego przed przemarzaniem (obsypywanie trocinami lub **materią organiczną**)
- ✓ Zabezpieczenie przed gryzoniami
- ✓ Wczesną wiosną wystawianie roślin na plantacje

Tunele – szansa na uprawę odmian wymagających

Wykorzystanie tuneli do przyśpieszania lub opóźnienia dojrzewania owoców rosnących w pojemnikach

Koszty inwestycji

Producent	Konstrukcja	Folia	Koszt orientacyjny na 1 ha
Daszki			
Drewgór	pale drewniane	system płaski	100 000 – 120 000 zł
Drewgór	pale drewniane	system eko	100 000 – 110 000 zł
Drewgór	pale drewniane	system standard	85 000 – 95 000 zł
Voen	pale drewniane	siatka przeciwgradowa z	160 000- 180 000 zł
Voen	słupy stalowe	naszytymi pasami folii	180 000- 220 000 zł
Fruit-Security	słupy betonowe ze strunobetonu (7x7 cm, 9x9 cm)		80 000 – 150 000zł

Koszty inwestycji

Producent	Konstrukcja	Parametry folii	Koszt orientacyjny na 1 ha
Tunele			
Haygrove	Tunele zblokowane serii 4 (szerokość nawy 6 lub 9 m, rura 40 mm x 2 mm, ocynkowane ogniowo)	Luminance THB (150 μ m, przepuszczalność światła 87%)	od 170 000 zł
Haygrove	Solo Gothic		od 170 000 zł
FHU Farmer	Tunele zblokowane (szerokość nawy 8 m lub 12 m)	Deltatex Special Pepiniere (95% przepuszczalność światła – 92%, rozproszenie światła – 15%)	170 000 – 750 000 zł
FHU Farmer	Tunele solo (6-17 m szerokości)		

Korzyści

- ✓ Przyspieszenie owocowania o około 10 dni dla 'Duka'
- ✓ Suche rośliny w okresie kwitnienia – mniejsze ryzyko szarej pleśni i antraknozy
- ✓ Lepsza organizacja pracy (gdy pada zbieramy spod osłon), stała praca dla pracowników
- ✓ Suche owoce w godzinach porannych
- ✓ Dłuższe przerwy między zbiorami
- ✓ Lepsza jakość owoców, **mniejsze ryzyko antraknozy**
- ✓ Wyższe plony owoców
- ✓ Stała podaż owoców

Dziękuję za uwagę

Mariusz Podymniak
608 500 501